

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет адвокатури та антикорупційної діяльності
Кафедра організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури

АДВОКАТУРА: МИНУЛЕ, СУЧАСНІСТЬ ТА МАЙБУТНЄ

**МАТЕРІАЛИ
XV Міжнародної
науково-практичної конференції**

*14 листопада 2025 року,
м. Одеса*

Одеса
«Юридична література»
2025

УДК 347.965(477)(063)
A288

Редакційна колегія:

Н. М. Бакаянова (голова), завідувачка кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури;
С. К. Костенко, професор;
І. О. Кісліцина, доцент;
М. О. Кравченко, доцент;
О. Г. Свіда, доцент;
П. М. Синицин, доцент;
О. О. Храпенко, доцент;
Л. П. Нестерчук, старший викладач;
Р. Р. Щербатий, асистент

Рекомендовано до друку вченою радою Національного університету «Одеська юридична академія» (протокол № 3 від 15 жовтня 2025 р.)

Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє : матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 14 листопада 2025 р.) / редкол.: Н. М. Бакаянова (гол.), І. О. Кісліцина, М. О. Кравченко [та ін.]. — Одеса : Юридична література, 2025. — 664 с.

ISBN 978—966—419—456—0

У збірнику містяться матеріали доповідей XV Міжнародної науково-практичної конференції «Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє», яка відбулася 14 листопада 2025 р. у Національному університеті «Одеська юридична академія». Доповіді учасників присвячені актуальним питанням адвокатури і здійснення адвокатської діяльності в Україні, історії адвокатури, діяльності Національної асоціації адвокатів України, проблемам і перспективам розвитку адвокатського самоврядування, правилам адвокатської етики та юридичній відповідальності адвокатів, зарубіжному і міжнародному досвіду організації та діяльності адвокатури.

УДК 347.965(477)(063)

Відповідальність за зміст та достовірність поданого матеріалу несуть учасники конференції, їхні наукові керівники та рецензенти, які рекомендували ці матеріали до друку.

ISBN 978—966—419—456—0

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2025

In contrast, the United States employs a decentralized, hybrid model, where the government, private sector, and civil society share responsibility for providing legal aid. The Legal Services Corporation coordinates nationwide civil assistance, while Public Defender Offices safeguard the constitutional right to counsel in criminal cases. However, access to legal aid in civil matters largely depends on non-governmental initiatives, private foundations, and pro bono work, resulting in broader civic participation but also regional disparities.

Kravchenko O.

Economista
Nowara, Italia

GENERAL CHARACTERISTICS OF THE CODE OF CONDUCT FOR ITALIAN LAWYERS

Legal ethics in Italy plays a crucial role in maintaining a high level of trust in the legal profession and the judicial system. It serves as the foundation of a lawyer's independence and ensures adherence to the principles of justice, integrity, and confidentiality in relations with clients, colleagues, and the court. Compliance with ethical norms helps preserve the reputation of the legal profession as an intellectually and morally responsible field dedicated to serving the interests of justice. In this regard, special attention will be given to the Code of Conduct for Italian Lawyers.

The Code of Conduct for Italian Lawyers, approved by the National Bar Council of Italy (*Consiglio Nazionale Forense*), establishes a comprehensive framework of ethical and professional standards governing the behavior of lawyers in their relationships with clients, courts, colleagues, and other legal actors. It serves as a cornerstone for maintaining professionalism, independence, and integrity within Italy's legal system. The Code consists of seven parts and seventy-three articles, each addressing specific aspects of legal practice and professional ethics. The main sections include general principles, relations with clients, relations between lawyers, duties before the court, relations with third and opposing parties, relations with forensic institutions, and final provisions.

The general principles define fundamental ethical values such as independence, integrity, competence, confidentiality, and the avoidance of conflicts of interest. Relations with clients regulate the duties of communication, diligence, loyalty, and financial transparency, ensuring that lawyers act in the best interests of those they represent. Relations between lawyers emphasize collegiality, mutual respect, and the prohibition of unfair competi-

tion, thereby strengthening the unity of the profession. Duties before the court include maintaining proper conduct, respect for judicial institutions, and refraining from procedural abuses or misleading arguments. Relations with third and opposing parties ensure that lawyers interact ethically with all participants in the legal process, maintaining fairness and professionalism. Relations with forensic institutions focus on collaboration with judicial bodies and administrative institutions while preserving the lawyer's autonomy and dignity. The final provisions contain transitional rules, disciplinary procedures, and regulations regarding the entry into force of the Code [1].

One of the defining features of the Italian Code is its recognition of the legal profession as an *intellectual activity* governed by Articles 2229–2238 of the Italian Civil Code. This characterization underscores the intellectual and ethical nature of advocacy, distinguishing it from commercial or administrative professions. Foreign lawyers practicing in Italy are also bound by the same ethical principles and must adhere to the Code's standards while operating within the Italian jurisdiction. Professional secrecy (*segreto professionale*) is treated as a core obligation: lawyers are required to maintain absolute confidentiality regarding client information, even after the conclusion of a case. Disciplinary responsibility extends not only to the lawyer's personal actions but also to those of their associates or staff members, ensuring accountability at every level of professional practice.

The Code plays a crucial role in safeguarding ethical standards and preserving public trust in the legal system. It establishes a foundation for self-regulation, reinforcing the independence of the legal profession while promoting accountability through bar associations and disciplinary councils. The Italian model demonstrates how a balance between autonomy and responsibility can strengthen both professional integrity and the quality of justice.

In conclusion, the Code of Conduct for Italian Lawyers is a comprehensive and modern legal-ethical framework that reflects the high standards of the Italian legal tradition. With its seven parts and seventy-three articles, it offers a clear and structured vision of legal professionalism, emphasizing integrity, competence, and service to justice.

List of references

1. Code of Conduct for Italian Lawyers, dated on January, 31, 2014. URL: https://www.ccbe.eu/fileadmin/speciality_distribution/public/documents/National_Regulations/DEON_National_CoC/EN_Italy_Code_of_Conduct_for_Italian_Lawyers.pdf

Секція 5
ЗАРУБІЖНИЙ І МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ
ТА ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТУРИ

Бірюкова А. М.

Конвенція про захист професії адвоката: європейський
стандарт гарантій адвокатської діяльності 533

Гвоздій В. А.

Захист професії адвоката: міжнародні стандарти та досвід
України 535

Вієру В.

Страйк адвокатів у Молдові проти липневих поправок
2025 року 541

Piot M.-P.

Lawyers' professional secrecy 554

Безега Т. М.

Впровадження електронної системи голосування та технологій
штучного інтелекту органами адвокатського самоврядування
в ряді країн світу 556

Кісліцина І. О.

Адвокатська етика та дисциплінарна відповідальність в Італії ... 559

Осинчук А. В.

Гарантії адвокатської діяльності у практиці Європейського
суду з прав людини 563

Мозгальов В. Ю.

Зарубіжний досвід забезпечення та реалізації прав адвокатів
у сфері обігу цивільної зброї 565

Nesterchuk I.

Free Legal Aid in Ukraine and the United States: a Comparative
Analysis 570

Kravchenko O.

General Characteristics of the Code of Conduct for Italian
Lawyers 572

Австісян К. К., Смирнова С. О.

Взаємодія національних органів адвокатського самоврядування
з міжнародними професійними асоціаціями як інструмент
зовнішнього захисту українських адвокатів 574